

(Naturgasforsyning)

Frederiksborggade 15
1360 København K

Besøgsadresse:
Linnésgade 18, 3. sal
1361 København K

Tlf 3395 5785
Fax 3395 5799

www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

KLAGE FRA HMN Gashandel A/S
OVER Energitilsynets afgørelse af 25. februar 2016
OM afvisning af klage over DONG Energy Salg og Service A/S' tariffer for transport af naturgas i opstrømsrørledningen Tyra-Nybro i perioden 9. juli 2012 - 31. marts 2014.

5. oktober 2016
J.nr. 1031-16-1-40
ATP – EKN

NÆVNETS Nævnformand, dommer Poul K. Egan
SAMMEN- Næstformand, professor, cand. jur. & ph.d. Birgitte Egelund
SÆTNING Olsen
I SAGEN Professor, cand. jur. og ph.d. Bent Ole Gram Mortensen
Sektionsdirektør Bente Østerbye
Civilingeniør Jens Packness

NÆVNETS Energitilsynets afgørelse af 25. februar 2016 stadfæstes.
AFGØRELSE

HMN Gashandel A/S (klager) repræsenteret ved advokatpartnerselskabet HORTEN har den 29. marts 2016 påklaget Energitilsynets afgørelse af 25. februar 2016 om afvisning af den af klager indgivne klage over DONG Energy Salg og Service A/S' (DONG) tariffer for transport af naturgas i opstrømsrørledningen Tyra-Nybro i perioden 9. juli 2012 - 31. marts 2014.

Sagen drejer sig om, hvorvidt Energitilsynet har kompetence til at behandle den af klager indgivne klage af den 27. maj 2015, eller om Energitilsynet har truffet en korrekt afgørelse ved den 25. februar 2016 at afvise klagen, jf. opstrømsbekendtgørelsen.

Energitilsynets afgørelse af 25. februar 2016 vedlægges som bilag 1.

Sagens baggrund

Klager har fra den 9. juli 2012 løbende indgået aftaler med DONG om reservation af kapacitet i rørledningen Tyra-Nybro på henholdsvis

månedsaftaler og Day Ahead-aftaler. Klager har betalt de transporttariffer, som DONG har fastsat og offentliggjort.

Aftalegrundlaget har i øvrigt været de til enhver tid gældende versioner af DONG's "Framework Agreement", "Nomination Agreement" og "Standard Terms and Conditions for Transportation of GAS in DONG NATURGAS' OFFSHORE PIPELINES to the Danish West Coast".

Klager anmodede ved brev af 28. januar 2015 DONG om at nedsætte klagers betaling for transport i Tyra-Nybro med virkning fra 9. juli 2012. Klager henviste til, at Energitilsynet den 28. januar 2014 traf afgørelse om, at tariffen i transportaftaler mellem DONG og Maersk Energy Marketing A/S (MEMAS) indgået i perioden juli 2011 – oktober 2012 skulle nedsættes til 5,75 øre/m³ til dækning af både kapacitets- og volumenbetaling.

5. oktober 2016

J.nr 1031-16-1-40

ATP – EKN

Side 2 af 15

DONG afviste ved brev af 16. februar 2015 klagers anmodning med henvisning til, at afgørelserne i klagesagen mellem DONG og MEMAS kun har virkning for parterne i den pågældende sag, og at DONG i øvrigt anser afgørelserne for ugyldige, hvorfor sagen er indbragt for domstolene.

Klager har på Energitilsynets forespørgsel oplyst, at der ikke har været nogen forhandling om vilkårene, herunder tariffen, i forbindelse med indgåelse af transportaftalerne.

Energitilsynet traf den 25. februar 2016 afgørelse om afvisning af klagen ud fra den betragtning, at Energitilsynet ikke har hjemmel og dermed kompetence til at kunne realitetsbehandle klagesagen.

For en fuldstændig sagsfremstilling henvises til Energitilsynets afgørelse.

Klager påklagede den 29. marts 2016 afgørelsen til Energiklagenævnet.

Energitilsynets afgørelse af 25. februar 2016

Klager klagede den 27. maj 2015 til Energitilsynet over den tarif, som klager havde betalt til DONG for transport af naturgas i opstrømsrørledningen Tyra-Nybro i perioden 9. juli 2012 – 31. marts 2014.

Klager anmodede Energitilsynet om at træffe afgørelse om,

- at DONGs tariffer i transportaftalerne med klager vedrørende transport af gas i opstrømsrørledningen Tyra-Nybro i perioden 9. juli 2012 – 31. marts 2014 strider mod opstrømsbekendtgørelsen, idet tarifferne er urimeligt høje og diskriminerende overfor klager, og

- at DONG på baggrund af ovenstående påbydes at ændre tariffen til 5,75 øre/m³ til dækning af både kapacitets- og volumenbetaling, svarende til den tarif som Energitilsynet og Energiklagenævnet havde påbudt DONG at fastsætte i transportaftalerne med MEMAS.

Den 26. februar 2016 traf Energitilsynet afgørelse om afvisning af klagen.

Energitilsynet fastslog i afgørelsen, at der var forhandlet om tredjepartsadgang til opstrømsrørledningsnet, jf. opstrømsbekendtgørelsen. Energitilsynet anså derfor sig selv som kompetent til at meddele påbud om fastsættelse af priser og betingelser for adgangen, hvis en tvist om adgangsvilkårene ikke var mulig at løse gennem forhandlinger, jf. opstrømsbekendtgørelsens § 7.

5. oktober 2016
J.nr 1031-16-1-40
ATP – EKN

Side 3 af 15

Energitilsynet lagde til grund, at klager ikke i forbindelse med indgåelsen af transportaftalerne med DONG havde taget forbehold for, at den fastsatte tarif ikke kunne accepteres. Klager havde heller ikke tilkendegivet overfor DONG, at klager var uenig med DONG om prisfastsættelsen i transportaftalerne i forbindelse med forhandlingerne om tredjepartsadgang.

Energitilsynet bemærkede i sin begrundelse for afgørelsen, at klager først havde henvendt sig til DONG den 28. januar 2015, hvilket vil sige efter, at Energitilsynet havde truffet afgørelse om, at tariffen i transportaftaler mellem DONG og MEMAS indgik i perioden juli 2011 - oktober 2012, skulle nedsættes til 5,75 øre/m³.

Energitilsynet lagde derfor til grund, at der ikke i forbindelse med indgåelsen af transportaftalerne for perioden 9. juli 2012 - 31. marts 2014 var en tvist mellem klager og DONG om tariffen, hvorfor Energitilsynet således ikke anså sig som kompetent til at behandle klagen i medfør af opstrømsbekendtgørelsens § 7, da der ikke forelå en tvist i henhold til bestemmelsens ordlyd.

Energitilsynet bemærkede, at Energitilsynet allerede i juni 2011 havde tilkendegivet, at et tarifniveau i størrelsesordenen 5-7 øre/m³ for et standardprodukt, måtte vurderes som rimligt.

Endvidere var det Energitilsynets opfattelse, at der hverken i opstrømsbekendtgørelsen eller andetsteds var hjemmel til at lade det påbud, som Energitilsynet meddelte DONG i klagesagen mod MEMAS, få retsvirkning i forhold til andre transportaftaler end dem, som daværende klage vedrørte.

Energitilsynet bemærkede tillige, at Energitilsynet alene kan påbyde ejeren eller operatøren af opstrømssystemet at sætte tariffen ned for fremtiden.

Opstrømsbekendtgørelsen indeholder ikke hjemmel til, at Energitilsynet i medfør af sin almindelige tilsynskompetence kan pålægge ejeren eller operatøren at nedsætte tariffen bagudrettet med den virkning, at der skal tilbageføres beløb til de adgangssøgende.

Energitilsynet oplyste, at der ikke har været nogen forhandling om vilkårene, herunder tariffen, i forbindelse med indgåelse af transportaftalerne.

På den baggrund anså Energitilsynet sig derfor ikke kompetent til at realitetsbehandle klagen, med afvisning til følge.

Klagers synspunkter og bemærkninger

Klager anmoder Energiklagenævnet om at tage sagen under realitetsbehandling og træffe afgørelse om,

- at DONGs tariffer i transportaftalerne med klager vedrørende transport af gas i opstrømsrørledningen Tyra-Nybro i perioden 9. juli 2012 – 31. marts 2014 strider mod opstrømsbekendtgørelsens¹ § 5, stk. 2 og § 6, stk. 1, idet tarifferne er urimeligt høje og diskriminerende overfor klager, og
- at DONG i bekræftende fald påbydes at ændre tarifferne til 5,75 øre/m³ til dækning af både kapacitets- og volumenbetaling med tilbagevirkende kraft for den nævnte periode, svarende til den tarif som Energitilsynet og Energiklagenævnet har påbudt DONG at fastsætte i transportaftalerne med MEMAS.

Såfremt Energiklagenævnet ikke vælger at træffe sådan afgørelse, anmoder klager om, at Energiklagenævnet i stedet træffer afgørelse om,

- at Energitilsynets afgørelse om afvisning ophæves, og at sagen hjemvises til fornyet behandling ved Energitilsynet med pålæg om, at Energitilsynet skal tage stilling til, om DONGs tariffer i transportaftalerne med klager vedrørende transport af gas i Tyra-Nybro i perioden 9. juli 2012 – 31. marts 2014 er urimelige og diskriminerende, og i bekræftende fald påbyde DONG at nedsætte tarifferne.

Klager har til støtte for klagen anført følgende:

- A) Opstrømsbekendtgørelsens § 6, stk. 2 udelukker ikke, at transporttariffer kan nedsættes med bagudrettet virkning.

¹ Bekendtgørelse nr. 1090 af 6. december 2000 om adgang til opstrømsrørledningsnet (herefter opstrømsbekendtgørelsen)

5. oktober 2016

J.nr 1031-16-1-40

ATP – EKN

Side 4 af 15

- B) Opstrømsbekendtgørelsens § 6, stk. 1 giver Energitilsynet hjemmel til at tage stilling til, om DONGs tariffer er urimelige.
- C) Diskriminationsforbuddet i opstrømsbekendtgørelsens § 5, stk. 2 afhænger ikke af, om DONG er enig i Energitilsynets og Energitilsynets klagenævnets afgørelser.

Begrundelsen for A) er ifølge klager,

- at en indskrænkende fortolkning - som den af Energitilsynet foretagne - gør, at bekendtgørelsens diskriminationsforbud samt krav om rimelige priser og betingelser ikke kan håndhæves effektivt, men i stedet vil give DONG et incitament til at opkræve for høje tariffer og træne klagesager, idet påbud om nedsættelse af tarifferne kun vil have fremadrettet virkning,
- at Energitilsynets fortolkning vil medføre, at DONGs fremtidige transportkunder alene kan sikre sig mod betaling af for høje tariffer ved at klage forebyggende til Energitilsynet over tariffen ved indgåelsen af den respektive transportaftale,
- at en bebyrdende forvaltningsakt med pålæg til DONG om at nedsætte tarifferne med tilbagevirkende kraft, skal afvejes overfor hensynet til klager, som på grund af de høje tariffer er markant dårligere stillet i konkurrencen på gasmarkedet end DONG og MEMAS.

Begrundelsen for B) er ifølge klager,

- at Energitilsynet under alle omstændigheder må kunne tage stilling til, om DONGs tariffer er urimelige, jf. § 6, stk. 1 og er samtidig forpligtet til at tage stilling til tariffernes rimelighed, hvis der er indgivet en klage angående dette.

Begrundelsen for C) er ifølge klager,

- at spørgsmålet om diskrimination skal vurderes objektivt på baggrund af de faktiske (nedsatte) tariffer, som DONG har opkrævet fra MEMAS i perioden 9. juli 2012 – 31. marts 2014 uden hensyn til, hvorvidt DONG anerkender rigtigheden af Energitilsynets afgørelse af 19. juni 2014 (j. nr. 1031-14-1) eller ej.

5. oktober 2016

J.nr 1031-16-1-40

ATP – EKN

Side 5 af 15

I øvrigt henvises til klagers argumenter og sagsfremstillingen i klagesagen hos Energitilsynet.

Supplerende bemærkninger fra klager er afgivet den 30. juli 2016, hvor det blandt andet tilføjes, at klager anser det som irrelevant, hvilke tariffer DONG oprindeligt har tilbudt sine transportkunder, når tarifferne efterfølgende er reguleret til fordel for en enkelt kunde. Diskriminationen anses således at bestå i, at DONG – efter at Energitilsynet og Energiklagenævnet har fastslået, at DONG's tariffer er retsstridige – [XXX].

Energitilsynets synspunkter og bemærkninger

Energitilsynet fastholder afgørelsen og finder i øvrigt:

- at en vurdering af Energitilsynets kompetence i en sag, hvor en transportkunde klager over den tilbudte pris for transport, skal findes i opstrømsbekendtgørelsens § 7. Denne bestemmelse vedrører tilsynets kompetence i de tilfælde, hvor der er uenighed mellem ejeren og den adgangssøgende om transportvilkårene,
- at en ansøger kan klage over "priser og betingelser for en ansøgt adgang til et opstrømsrørledningsnet" efter § 7, stk. 3, nr. 3
- at Energitilsynet i medfør af § 7, stk. 4 kan "fastsætte priser og betingelser for denne adgang."

Da der ikke foreligger oplysninger om, at der har været uenighed mellem klager og DONG om tariffen for transport i forbindelse med indgåelse af transportaftalerne, har Energitilsynet ikke kompetence til at behandle klagers klage.

Det er således Energitilsynets opfattelse, at klagers klage er begrundet i en uenighed med hensyn til prisfastsættelsen, som selskabet først efter indgåelsen af aftalerne har tilkendegivet overfor DONG, jf. nærmere sagsfremstillingen og begrundelsen i den påklagede afgørelse.

Klager gør gældende, at der - uanset den manglende kompetence efter opstrømsbekendtgørelsens § 7 - kan meddeles DONG et påbud om at nedsætte tariffen med tilbagevirkende kraft med hjemmel i opstrømsbekendtgørelsens § 6, stk. 2.

Energitilsynet er ikke enig i den betragtning. Energitilsynet mener ikke, at § 6, stk. 2, indeholder hjemmel til at meddele et påbud, som angivet af klager. Energitilsynet har i den påklagede afgørelse begrundet sin fortolkning af bestemmelsen, og der er ikke tale om en indskrænkende fortolkning, da

5. oktober 2016

J.nr 1031-16-1-40

ATP – EKN

Side 6 af 15

bestemmelsens ordlyd ikke giver grund til at antage, at den giver hjemmel til at påbyde prisnedsættelser med tilbagevirkende kraft. Formålet med bestemmelsen og sammenhængen med § 5 understøtter heller ikke en sådan fortolkning.

Det er derfor Energitilsynets opfattelse, at § 5 og § 6 i opstrømsbekendtgørelsen retter sig mod de aktuelle tariffer, som anmeldes til Energitilsynet i medfør af § 5, stk. 3, og ikke indeholder hjemmel til et pålæg om at nedsætte klagers tariffer med tilbagevirkende kraft.

Klager anfører i klageskriftet, at Energitilsynet bør forholde sig til, om den tarif, som klager har betalt, er rimelig.

Energitilsynet er ikke enig i, at Energitilsynet i medfør af § 6, har pligt til at forholde sig til tariffer, som ikke længere er gældende.

Energitilsynet bemærker dog, at ovennævnte klagesag, som MEMAS startede i oktober 2011, vedrører månedsaftaler på standardvilkår svarende til de aftaler, som klager har indgået med DONG i perioden 9. juli 2012 - 30. april 2014. DONG har da også som en følge af afgørelserne nedsat tarifferne for månedsaftaler på standardvilkår. Afgørelserne kan anses for at indebære en stillingtagen fra Energitilsynets side til, om de dagældende tariffer i månedsaftaler var rimelige.

Energitilsynet er endelig ikke enig i klagers synspunkter vedrørende diskriminationsforbuddet i § 5, stk. 2. Energitilsynet vurderer, at det er en forudsætning for, at ejeren kan anses for at diskriminere mellem ansøgere, at denne behandler ens tilfælde forskelligt ved fastsættelsen af vilkårene for adgang. I en situation som den foreliggende, hvor alle adgangssøgende er blevet tilbudt samme vilkår, og hvor ejeren er i en uafsluttet tvist med en transport-kunde, mener Energitilsynet ikke, at der er grundlag for at fastslå, at der er diskrimineret ved fastsættelsen af priserne.

Sammenfattende er det således Energitilsynets opfattelse, at der ikke er noget grundlag for at ændre Energitilsynets afgørelse af 25. februar 2016.

DONGs synspunkter og bemærkninger

DONG ønsker Energitilsynets afgørelse fastholdt og bemærker endvidere,

- at opstrømsbekendtgørelsen er baseret på forhandlet adgang, hvor parterne indgår individuelle transportaftaler, og hvor Energitilsynet har kompetence til at fungere som tvistløsningsorgan vedrørende aftalerne, jf. opstrømsbekendtgørelsens § 7.

5. oktober 2016

J.nr 1031-16-1-40

ATP – EKN

Side 7 af 15

- at det udtrykkeligt fremgår af opstrømsbekendtgørelsens § 7's ordlyd, at den er begrænset til tvister i forbindelse med ansøgninger om adgang til opstrømssystemet (stk. 1), hvor parternes forhandlinger ikke fører til en indgåelse af en aftale inden for en rimelig og sædvanlig frist (stk. 2). Da klager løbende har indgået transportaftaler med DONG, og klager først har klaget over aftalevilkårene 3 år efter indgåelsen af den første månedsaftale, og over ét år efter udløbet af den sidste aftale, så giver § 7 ikke Energitilsynet hjemmel til at træffe afgørelse om partstvister vedrørende ophørte transportaftaler, som for længst er opfyldte.

5. oktober 2016

J.nr 1031-16-1-40

ATP – EKN

For så vidt angår opstrømsbekendtgørelsens § 6, er det DONGs opfattelse,

Side 8 af 15

- at denne bestemmelse udtrykkeligt angiver Energitilsynets almindelige offentligretlige tilsynsbeføjelse, og at bestemmelsen alene giver Energitilsynet hjemmel til at ændre priser og betingelser fremadrettet.
- at § 6 skal fortolkes således, at bestemmelsen ikke giver Energitilsynet kompetence til at træffe afgørelser om forhold, der ikke har betydning for de fremadrettede priser og betingelser. Det vurderes, at Energitilsynets stillingtagen til klagen ikke har nogen offentligretlig tilsynsmæssig funktion eller interesse, da det ikke har betydning for den fremtidige adgang til opstrømssystemet, og derfor ligger udenfor § 6's område.

For så vidt angår diskriminationsproblematikken, så foreligger der ikke diskrimination i strid med opstrømsbekendtgørelsens § 5, stk. 2. Bestemmelsen angår de priser og betingelser, som tilbydes ansøgerne – ikke forskelle som måtte opstå som følge af ansøgernes efterfølgende retslige dispositioner. Da MEMAS og klager er blevet tilbudt aftaler på enslydende vilkår, er der således ikke tale om diskrimination. At MEMAS – grundet dennes benyttelse af klageadgangen i § 7 – [XXX].

Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

Det fremgår af opstrømsbekendtgørelsens § 7, der er udstedt med hjemmel i naturgasforsyningsloven, at Energitilsynet alene har kompetence til at behandle tvister opstået i forbindelse med ansøgninger om adgang til opstrømsrørledningsnet. Det fremgår bl.a. af forarbejderne til loven, at Energitilsynet skal kunne fastsætte priser og vilkår for adgang, hvis mæglingsforhandlingerne ikke fører til indgåelse af en aftale.

Det følger af sagsakterne, at der ikke i forbindelse med klagers ansøgning eller i vilkårsforhandlingerne om klagers adgang til opstrømsrørledningen har været tvist eller uenighed mellem DONG og klager. Desuden er der ikke taget

forbehold for tariffernes rimelighed. Der har således været forhandlinger, der førte til indgåelse af transportaftalerne.

Energiklagenævnet finder ud fra sagens oplysninger og ordlyden af § 7 i opstrømsbekendtgørelsen, at Energitilsynet som tilsynsmyndighed ikke har hjemmel og dermed ingen kompetence til at kunne behandle klagen af 27. maj 2015.

For så vidt angår Energitilsynets indgrebsbeføjelse som tilsynsmyndighed, antages dette som udgangspunkt at være fremadrettet. Hvor vidt tilsynskompetencen i opstrømsbekendtgørelsens § 6, stk. 1 skal fortolkes til at omfatte historiske og således ikke aktuelle tariffer, er det Energiklagenævnets opfattelse, at bestemmelsen alene retter sig mod aktuelle tariffer, jf. det i øvrigt i sagen anførte.

5. oktober 2016

J.nr 1031-16-1-40

ATP – EKN

Side 9 af 15

Desuden vil et pålæg om tilbagebetaling være en bebyrdende forvaltningsakt, som forudsætter et klart lovgrundlag. Det følger tillige af almindelig forvaltningsret, at bebyrdende forvaltningsakter kræver udtrykkelig lovhjemmel. Der er ikke en sådan hjemmel i opstrømsbekendtgørelsen, hvorfor Energiklagenævnet ikke finder, at der er hjemmel til at træffe afgørelse om tilbagebetaling.

For så vidt angår diskriminationsproblematikken i opstrømsbekendtgørelsens § 5, stk. 2, vurderer Energiklagenævnet, at det er en forudsætning for, at ejeren kan anses for at diskriminere mellem ansøgere, at denne behandler ens tilfælde forskelligt ved fastsættelsen af vilkårene for adgang. I en situation som den foreliggende, hvor alle adgangssøgende er blevet tilbudt samme vilkår, og hvor ejeren er i en uafsluttet tvist med en transportkunde, er der ikke grundlag for at fastslå, at der er diskrimineret ved fastsættelsen af priserne.

Energiklagenævnet traf den 19. juni 2014 afgørelse om fastsættelse af en tarif mellem DONG og MEMAS for den i daværende sag omhandlende periode på 5,75 øre/m³. DONG skal derfor følge afgørelsen, jf. § 9 i opstrømsbekendtgørelsen. Afgørelsen er indbragt for domstolene. Tariffen skal dog retmæssigt følges af DONG, indtil domstolene eventuelt fastsætter tariffen til et andet beløb.

Energiklagenævnet kan i øvrigt tilslutte sig Energitilsynets betragtninger i den påklagede afgørelse sammenholdt med Energitilsynets og DONG bemærkninger i nærværende sag.

På baggrund af ovenstående stadfæster Energiklagenævnet Energitilsynets afgørelse af 25. februar 2016.

Det af parterne i øvrigt anførte kan ikke føre til et andet resultat.

Henset til størrelsen af differencen mellem den af DONG og MEMAS fastsatte tarif og den af klager betalte tarif, skal Energiklagenævnet bemærke, at nævnet ikke har fundet anledning til at tage stilling til, hvorvidt Energitilsynets eventuelle forpligtelse som tilsynsmyndighed er overholdt jf. opstrømsbekendtgørelsens § 6, stk. 1.

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelse af 25. februar 2016 stadfæstes.

5. oktober 2016

J.nr 1031-16-1-40

ATP – EKN

Sagen har været behandlet på nævnets møde den 3. oktober 2016 og ved efterfølgende skriftlig votering.

Side 10 af 15

Afgørelsen er truffet i henhold til opstrømsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, jf. naturgasforsyningslovens § 51, stk. 1.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturgasforsyningslovens § 51, stk. 3.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. naturgasforsyningslovens § 51, stk. 6.

Afgørelsen offentliggøres på Energiklagenævnets hjemmeside i overensstemmelse med persondatalovens bestemmelser herom.

På nævnets vegne

Poul K. Egan
Nævnformand

/Annemette Træholt Thrane Poulsen
Specialkonsulent

Bilag

Uddrag af bekendtgørelse nr. 1090 af 6. december 2000 om adgang til opstrømsrørledningsnet, der indeholder bestemmelser, der gennemfører artikel 23 i Europaparlamentets og Rådets direktiv 98/30/EF af 22. juni 1998 om fælles regler om det indre marked for naturgas:

Tredjepartsadgang til opstrømsrørledningsnet og Energitilsynets kompetence vedrørende tredjepartsadgang er reguleret i bekendtgørelse nr. 1090 af 6. december 2000 om adgang til opstrømsrørledningsnet.

5. oktober 2016

J.nr 1031-16-1-40

ATP – EKN

Bekendtgørelsens § 1 vedrører tredjepartsadgang til opstrømsrørledningsnet:

Side 11 af 15

§ 1. Naturgasselskaber og kunder med ret til valg af leverandør, jf. § 8 i lov om naturgasforsyning, kan mod betaling få adgang til opstrømsrørledningsnet, herunder de faciliteter, som yder tekniske tjenester i forbindelse med sådan adgang, bortset fra de dele af sådanne net og faciliteter, der benyttes til lokale produktionsaktiviteter ved et felt, hvor gassen produceres.

Stk. 2. Retten til adgang til opstrømsrørledningsnet, jf. stk. 1, gælder for naturgasselskaber og kunder med ret til valg af leverandør, hjemmehørende i et land, som er omfattet af Europaparlamentets og Rådets direktiv 98/30/EF af 22. juni 1998 om fælles regler for det indre marked for naturgas.

Definitionen af et opstrømsrørledningsnet er anført i § 2:

§ 2. Ved opstrømsrørledningsnet forstås i denne bekendtgørelse enhver rørledning eller ethvert net af rørledninger, der drives og/eller er anlagt som en del af et olie- eller gasproduktionsanlæg eller anvendes til at lede naturgas fra et eller flere sådanne anlæg til et behandlingsanlæg, en behandlingsterminal eller en endelig kystlandingsterminal.

Selve forhandlingsprocessen i forbindelse med tredjepartsadgang til opstrømsrørledningsnet er reguleret i § 3:

§ 3. Forhandling mellem ejer eller operatør og ansøger om adgang til opstrømsrørledningsnet skal indledes og søges afsluttet inden for rimelig tid.

Stk. 2. Hvis en ansøgning om adgang ikke kan imødekommes, jf. stk. 5, meddeler ejer eller operatør ansøger dette senest 14 dage efter modtagelsen af ansøgning om adgang. Afslag skal begrundes.

Stk. 3. Imødekommes en ansøgning om adgang, indleder ansøger og ejer eller operatør umiddelbart herefter forhandlinger om priser og betingelser for benyttelse af opstrømsrørledningsnettet.

Stk. 4. I forhandlinger om adgang skal ejer eller operatør tage den kapacitet i betragtning, som er eller rimeligt let kan stilles til rådighed, samt hvordan mulige miljøbelastninger kan minimeres.

Stk. 5. Ejer eller operatør kan nægte at give adgang til sit opstrømsrørledningsnet, når det er nødvendigt

1) fordi de tekniske specifikationer er indbyrdes uforenelige, og dette problem ikke kan løses rimeligt let,

- 2) for at undgå vanskeligheder, som ikke kan overvindes rimeligt let, og som kan være til skade for en effektiv eksisterende og planlagt fremtidig kulbrinteproduktion, herunder fra felter med marginal økonomisk rentabilitet,
- 3) for at respektere behørigt dokumenterede rimelige behov hos ejeren eller operatøren af opstrømsrørledningsnet for transport og forarbejdning af gas og de interesser, som alle andre potentielt berørte brugere af opstrømsrørledningsnettet eller relevante forarbejdnings- eller håndteringsfaciliteter har.

Bekendtgørelsens § 5 vedrører fastsættelsen af priser og betingelser:

§ 5. Priser og betingelser for ydelser i forbindelse med adgang fastsættes ved forhandling mellem ansøger om adgang til et opstrømsrørledningsnet og dets ejer eller operatør.

Stk. 2. Priser og betingelser fastsættes således, at der ikke diskrimineres mellem ansøgere.

Stk. 3. Priser og betingelser anmeldes til Energitilsynet.

5. oktober 2016

J.nr 1031-16-1-40

ATP – EKN

Side 12 af 15

Energitilsynets kompetence til at føre tilsyn med rimelige priser og betingelser følger af § 6:

§ 6. Energitilsynet fører tilsyn med, at priser og betingelser i henhold til § 5, stk. 1 og 2, er rimelige.

Stk. 2. Energitilsynet skal påbyde ejer eller operatør at ændre de i § 5 nævnte priser og betingelser, såfremt tilsynet finder, at de vil være i modstrid med reglerne i denne bekendtgørelse.

Stk. 3. Ejer eller operatør skal på forlangende udlevere den dokumentation til Energitilsynet, som tilsynet skønner nødvendig til varetagelse af de opgaver, det er pålagt i henhold til denne bekendtgørelse.

Energitilsynets kompetence til at behandle tvister opstået i forbindelse med ansøgninger om adgang til opstrømsrørledningsnet følger af § 7:

§ 7. Energitilsynet behandler tvister opstået i forbindelse med ansøgninger om adgang til opstrømsrørledningsnet.

Stk. 2. Hvis forhandlinger om adgang, jf. § 3, ikke fører til indgåelse af en aftale inden for en frist, som må anses for at være rimelig og sædvanlig for indgåelse af lignende aftaler om transport af naturgas i opstrømsrørledninger, kan en part indbringe sagen for Energitilsynet til mægling eller til afgørelse.

Stk. 3. Ansøger om adgang kan klage til Energitilsynet over

- 1) at forhandlinger om adgang ikke sker i henhold til § 3,
- 2) at der ikke gives adgang til et opstrømsrørledningsnet i henhold til § 3 eller

3) over priser og betingelser for en ansøgt adgang til et opstrømsrørledningsnet.

Stk. 4. Energitilsynet kan, efter forhandling med de berørte parter, give ejer eller operatør påbud om, hvordan forhandlingerne om adgang skal tilrettelægges, eller at adgang skal gives og fastsætte priser og betingelser for denne adgang.

Stk. 5. Energitilsynet skal lægge vægt på markedets praksis for aftaler af tilsvarende varighed og omfang.

Energiklagenævnets kompetence som rette klageinstans fremgår af § 8:

§ 8. Påbud og andre afgørelser truffet af Energitilsynet efter denne bekendtgørelse kan påklages til Energiklagenævnet, jf. naturgasforsyningslovens § 51 [...]

Pligten til at efterkomme Energiklagenævnets afgørelse fremgår af § 9:

§ 9. Den der undlader at efterkomme påbud eller andre afgørelser i medfør af denne bekendtgørelse, kan pålægges bødestraf.

Stk. 2. Selskaber m.v. (juridiske personer) kan pålægges strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

[...]

For så vidt angår en nærmere gennemgang af forarbejderne til den oprindelige lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning samt ministersvar, kan det oplyses, at:

Opstrømsbekendtgørelsen er udstedt i medfør af bl.a. § 21 i naturgasforsyningsloven². Ifølge naturgasforsyningslovens § 21, stk. 1, udsteder ministeren regler for adgang til opstrømssystemet efter forelæggelse for et af Folketinget nedsat udvalg. Ministeren udarbejdede i forbindelse med bekendtgørelsens tilblivelse først et udkast³, hvor § 5 indeholdt en bestemmelse, der fastslog, at prisen for adgang til opstrømssystemet skulle fastsættes som de faktiske omkostninger samt en for branchen rimelig fortjeneste. Af dette første udkasts § 6, stk. 1, fremgik, at Energitilsynet skulle påse, at der foreligger en rimelig og åben adgang, at der skabes et konkurrencepræget marked for naturgas, og at ethvert misbrug af dominerende stilling undgås. Af udkastets § 7, stk. 3, sidste pkt. fremgik, at "Tilsynet skal lægge vægt på markedets praksis for aftaler af tilsvarende varighed og omfang." På baggrund af de indkomne høringssvar, bl.a. fra DONG, besluttede ministeren, at bestemmelsen om, at fastsættelse af prisen for adgang til opstrømssystemet som de faktiske omkostninger samt en for branchen rimelig fortjeneste, skulle udgå. Samtidig hermed blev der indsat en ny bestemmelse i § 6, stk. 1, hvorefter Energitilsynet skal føre tilsyn med, at priser og betingelser i henhold til § 5, stk. 1 og 2, er rimelige. Bestemmelsen i det første udkastets § 7, stk. 3, sidste pkt., som foreskrev, at Energitilsynet

5. oktober 2016

J.nr 1031-16-1-40

ATP – EKN

Side 13 af 15

² Oprindeligt lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning. Den nugældende naturgasforsyningslov er bekendtgørelse nr. 996 af 13. oktober 2011 af lov om naturgasforsyning med senere ændringer.

³ Akt fra Energipolitisk Udvalg, Alm. del - bilag 584 fra FT.samling 1999-2000.

skal lægge vægt på markedets praksis for aftaler af tilsvarende varighed, blev placeret i et nyt stk. 5 i bekendtgørelsens § 7.

Opstrømsbekendtgørelsen er som nævnt ovenfor udstedt i medfør af bl.a. § 21 i naturgasforsyningsloven om ministerens adgang til at udstede regler om adgang til opstrømssystemet og bilæggelse af tvister vedrørende adgang til opstrømssystemet. Følgende fremgår af forarbejderne til bestemmelsen⁴:

[...]

Ved fastsættelse af reglerne skal det sikres, at gasdirektivets krav om adgang til opstrømsrørledningsnet opfyldes. Det fremgår af direktivets artikel 23, at medlemsstaterne ved fastsættelse af regler om adgang til opstrømsrørledningsnet skal have som målsætning, at der foreligger en rimelig og åben adgang, at der skabes et konkurrencepræget marked for naturgas, og at ethvert misbrug af dominerende stilling undgås, idet de tager hensyn til sikre og regelmæssige forsyninger, kapacitet, der er eller hurtigt kan stilles til rådighed, og beskyttelse af miljøet.

[...]

Stk. 2 giver miljø- og energiministeren hjemmel til at fastsætte regler om bilæggelse af tvister vedrørende adgang til opstrømsrørledningsnet. Ved fastsættelse af reglerne skal gasdirektivets krav om tvistbilæggelse for opstrømsrørledninger opfyldes. Det fremgår af direktivets artikel 23, stk. 3, at tvister skal løses af en af parterne uafhængig myndighed, der har adgang til alle relevante oplysninger, således at tvister kan bilægges hurtigt under hensyn til de kriterier, der er nævnt ovenfor, og antallet af parter, der måtte være involveret i forhandlingerne om adgang til sådanne net.

[...]

Det vil fremgå af reglerne om adgang til opstrømsrørledningsnet, som udstedes med hjemmel i naturgasforsyningsloven, at priser og betingelser for transport af naturgas i opstrømsrørledningsnet fastlægges ved forhandling mellem ejeren af nettet og ansøgeren om brug af nettet, og at Energitilsynet vil fungere som tvistbilægelsesmyndighed.

[...]

5. oktober 2016
J.nr 1031-16-1-40
ATP – EKN
Side 14 af 15

⁴ De specielle bemærkninger i lovforslag L239 af 29. marts 2000, FT.samling 1999/1. Det senere vedtagne lovforslag blev til lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning.

Ifølge den oprindelige naturgasforsyningslovens § 19, stk. 5, kunne ministeren fastsætte regler om bilæggelse af tvister i forbindelse med forhandling om adgang til transmissionsnet, lagre og LNG-faciliteter efter § 18. Følgende fremgår af forarbejderne til bestemmelsen⁵:

[...]

Reglerne, som fastsættes med hjemmel i stk. 5, skal sikre, at parterne ikke kan trække forhandlingerne unødigt i langdrag. Det er tanken, at Energitilsynet på anmodning af en eller flere af parterne skal kunne optage forhandlinger med henblik på mægling, og at Energitilsynet skal kunne fastsætte priser og vilkår for adgang til systemet, hvis mæglingsforhandlingerne ikke fører til indgåelse af en aftale. [Nævnets egen fremhævelse]
[...].

5. oktober 2016
J.nr 1031-16-1-40
ATP – EKN
Side 15 af 15

⁵ De specielle bemærkninger i lovforslag L239 af 29. marts 2000, FT.samling 1999/1. Det senere vedtagne lovforslag blev til lov nr. 449 af 31. maj 2000 om naturgasforsyning.